

TIBBIYOTNOMA

TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI NASHRI

№ 4 2024-YIL 22-APREL

*Olim bo'lsang,
olam seniki*

CHUVALACHILIK PROFESSOR ALLOMA – OLIMA

1954-yilning aprel oyida Toshkent shahrining Eski shahar dahasi "Chuvalachi" mahallasida istiqomat qilib kelayotgan mohir shifokor, Ikkinchi jahon urushi qatnashchisi Zokir aka va Fayzixon ona Rizamuhamedovlar xonadonida qiz farzand dunyoga keladi.

Ota-ona yaxshi niyatlilar bilan farzandimiz olamga mashhur shifokor – olima bo'lsin, deya qizaloqlariga Mashhuraxon ismini qo'yadilar. Mashhura bolalik chog'idoq tibbiyotga mehr qo'yadi. Boisi otasi Zokir aka shifokor, onasi Fayzixon aya hamshira.

Ota-onani nafaqat ish joylarida emas, bilaks mahallada hamda qo'ni-qo'shnilarga tibbiyot borasida maslahat va yordam ko'rsatishlari yosh Mashkurada tibbiyotga nisbatan mehr erta uyg'onadi. O'rta maktabni a'lo baholarga bitirgan Mashhura 1971-yili hujjatlarini hech ikkilanmay

Toshkent davlat meditsina institutiga topshiradi, sinov imtihonlarini a'lo baholarga topshirib, ToshMI talabasi bo'ladi. 1977-yili oliygohni imtiyozli diplomga bitirgan Mashhura ToshMI birinchi respublika shifoxonasida vrach, keyinchalik ichki kasalliklar kafedrasida klinik ordinator, assistent katta o'qituvchi, dotsent va nihoyat 1998-yili Mashhura fakultet va gospital terapiya kafedrasida professor unvonida faoliyat yurita boshlaydi. Bu darajalarga erishishni o'zi bo'lmaydi albatta. Mashhura ustozlari professor – E.Y.Qosimov, professor R.A.Qoraboyeva, professor X.Yo.Karimov, professor T.S.Soliyev, dotsent N.G'.Sultonova, akademik V.A.Nasonova, professor A.N.Kokosov, akademik Ye.L.Nasonovlardan shifokorlik va pedagoglik mahoratlarini o'rganadi.

Mashhura Zokirovna 1991-yili Sankt-Peterburg shahrida

professor Aleksey Nikolayevich Kokosov rahbarligida nomzodlik dissertatsiyasini himoya qildi. 1995-yili esa doktorlik dissertatsiyasini himoya qildi. Mashhura Zokironovnaga 1997-yili Rossiya tabiiy fanlar akademigi, shu bilan bir qatorda Rossiya revmatologlar assotsiatsiyasining faxriy professori unvonlariga musharraf bo'ldi.

2003-2017-yillari Mashhura Zokirovna TTA davolash fakulteti gospital terapiya, tibbiy profilaktikaning kasb kasalliklari va ichki kasalliklar kafedra mudiri lavozimida faoliyat yuritdi. Uning rahbarligi ostida 3 ta doktorlik va 14 ta nomzodlik ishlari himoya qilindi. Hozirgi kunga qadar professor Mashhura Zokirovna 4 ta darslik, 25 ta monografiya, 12 ta o'quv qo'llanma, 12 ta metodik tavsiyanoma, 330

(Davomi 3-betda)

Inson qanchalik ko'p bilsa, u shu qadar kuchli.

MOBILLIK DASTURLARI AMALGA OSHIRILMOQDA

Xalqaro talabalar mobilligi dasturi doirasida Gomel davlat tibbiyot universiteti (Belarus Respublikasi) a'lochi talabalari Toshkent tibbiyot akademiyasida amaliyot o'tamoqda.

Tashrif davomida belaruslik talabalar Toshkent tibbiyot akademiyasining gematologiya,

transfuziologiya va laboratoriya ishi, akusherlik va ginekologiya, travmatologiya va ortopediya kafedralarida malaka oshirib, Molekulyar genetik tadqiqotlar markazida hamkorlikda ilmiy tadqiqotlar olib boradilar.

Talabalarning mobillik dasturlarini amalga oshirish davom etmoqda.

XALQARO ILMY ANJUMAN

Toshkent tibbiyot akademiyasining «Jamoat salomatligi va menejment» kafedrasini mudiri Gulnara Xudaykulova va «Yuqumli va bolalar yuqumli kasalliklari» kafedrasini dotsenti Maxbuba Muminova Buxoro shahridagi «Abu Ali ibn Sino» nomidagi Buxoro davlat tibbiyot institutida bo'lishdi.

Olimlarimiz «Sağlık Bilimleri Üniversitesi» va Boshqirdiston davlat tibbiyot universiteti hamkorligida tashkil etilgan «Parazitologiyaning zamonaviy aspektlari va ichak infeksiyalarining dolzarb muammolari» mavzusidagi xalqaro ilmiy anjumanida o'z ma'ruzalari bilan ishtirok etishdi.

Deontologiya saboqlari

TIBBIY DEONTOLOGIYA VA KASB ETIKASI NUQTAYI NAZARIDAN BOLALAR MUTAXASSISLIKLARINING O'ZIGA XOSLIGI

“Bola – katta odamning kichraytirilgan nusxasi emas, balki uning o'z olami va xususiyatlari mavjud”.
N.FILATOV,
akademik

Bola vujudi va ruhiyatining o'ziga xosligi o'smirlar bilan ishlovchi mutaxassislar faoliyatlariga katta ta'sir ko'rsatadi. Bu umumiy parvarish, bola bilan muloqotning deontologik va yana ayrim boshqa savollarga taqaladi.

O'smirlar mutaxassislari aksariyat hollarda asab-ruhiy kasalliklarni turli yoshga xos o'zgarishlar va somatik kasalliklar bilan farqlashi, tug'ma taraqqiyot nuqsonlari bilan tushganlarni kuzatishi va parvarishlashi, ta'lim-tarbiya berishlari, zaruriyat tug'ilganida davolashiga to'g'ri keladi. Shu boisdan ham ular pediatriya, yuqumli kasalliklar, genetika asoslari, embriologiya va akusherlikdan boxabar bo'lishi lozim. Ayrim xirurgik kasalliklar diagnostikasining murakkabligi va ularning turli-tuman ko'rinishida namoyon bo'lishi kasallik kechayotgan sharoitga, bolaning yoshiga, rivojlanishiga, umumiy ahvoriga bog'liq bo'ladi, shu sababdan ham bolalar mutaxassislari va tabiblar pediatriyani juda teran bilishi shart.

O'smirlar bilan ishlovchi xodimlar (tarbiyachilar, o'qituvchilar, tib xodimlari, tabiblar, huquq-profilaktika xodimlari) bemor bolalar bilan muloqoti katta ahamiyat

kasb etadi. Ruhياتning beqarorligi, irodaning yo'qligi, bolaning tib xodimlariga nisbatan ishonchsiz kayfiyatda bo'lishi, ta'lim-tarbiya muassasalarida yoxud kasalxonada ota-onasiz yolg'iz qolish qo'rquvi e'tiborga olinib, bolaga nisbatan e'tibor va g'amxo'rlikni kuchaytirish shart. Bolalar shifokori, shu jumladan ruhshunos, o'qituvchi, tarbiyachi ham bir vaqtning o'zida tarbiyachi, murabbiy bo'lishi lozim, shuning uchun kichik mijoz bilan samimiy va muloyim ohangda suhbatlashish ulkan ahamiyatga ega. Buning uchun dastavval bolaning ishonchini qozonishga erishish lozim. Agar bolaga og'riqli va yoqimsiz muolaja o'tkazish zaruriyati bo'lsa (emlashlar, tahlil topshirishlar), hech qachon ularni “Muolaja og'riqsiz va yoqimli bo'ladi” deb ishontirmaslik kerak. Aksincha muolaja biroz noxush ekanligi, ammo barcha bolalar uni oson qabul qilganligi xususiyatida gapirish kerak. Umuman olganda, bunday paytlari mazkur muolajani boshidan kechirgan bolalar yordamidan samarali foydalanish lozim. Ammo bu bolakayning barcha injiqliklarini qabul qilish kerak degan gap emas. Hamma narsani me'yor va muvozanat chegarasida o'tkazishga harakat qilish shart.

“Bolalarni sevganim uchun pediatr

bo'lganman”, deb takrorlardir ustoz, O'zFA akademigi, professor Sayfi Shamsiyev o'z ma'ruzalarida. Bu qanotli jumlaning har bir bolalar mutaxassisi faoliyat dasturi sifatida qabul qilmog'i lozim. Bemor bolaning ota-onalari va qon-qardoshlari bilan muloqot borasida ham ehtiyotkorlikka intilish shart. Norasidasining taqdiri uchun tashvishlanayotgan ota-onalar, bobo-momolar uchun shifokorning davolash va parvarishlash borasidagi jiddiy bo'lmagan mulohazalarini yoki mantiqsiz hazillarini eshitish og'ir. Shu bilan birga, ular bilan muloqot chog'ida tib xodimi o'zini jiddiy va og'ir-bosiq, sermulohaza ekanligini ko'rsatishi kerak, aks holda ota-onalar tuturuqsiz vrach ekan degan xulosaga borishi tabiiy. Yana shunga ham e'tiborni jalb etish lozimki, bemorning ahvoli va davolash xususida tib xodimlari tomonidan beriladigan ma'lumotlar ixtilofli bo'lmasligi kerak.

Alijon FAQIROV,
Yevropa Tabiiy fanlar akademiyasi akademigi, Respublika Sog'liqni saqlash a'lochisi,
Outbiddin NIZOMOV,
Turon FA akademigi, Turon xalq yozuvchisi

Bilganlarimizning cheki bor, bilolmagan narsalarimizning esa had-chegarasi yo'q.

CHUVALACHILIK PROFESSOR ALLOMA – OLIMA

(Boshi 1-betda)

ta ilmiy maqola va tezislari, 3 ta ixtiro, 4 ta intellektual mulk egaligi, 3 ta mualliflik guvohnomasiga ega. Mashhura Zokirovna 15 yildan ortiq vaqt davomida Respublika Sog'liqni saqlash vazirligida bosh revmatolog hamda 15 yil davomida

TTAda kafedra mudiri lavozimlarida faoliyat yuritdi. Bu hali hammasi emas. Toshkentning Eski shahar "Chuvalachi" mahallasidan chiqqan alloma, olima, professor Mashhura Zokirovna Rossiyaning soha bo'yicha yuksak mukofotlari: "Zaslujenniy deyatel nauki i obrazovaniya", "Rossiyskaya akademiya yestestvennyy nauk" hamda "Za uspexi razvitiya otechestvennoy nauki imeni V.I.Vernadskogo" mukofotlari sovrindoridir. Shuningdek, olima: Rossiya revmatologiya assotsiatsiyasi, Moskva shahri revmatologiya assotsiatsiyasi, Yevro Osiyo revmatologlar assotsiatsiyasi, O'zbekiston Respublikasi vrachlar assotsiatsiyasi a'zosi.

Bundan 70 yil muqaddam Zokir aka

va Fayzixon ona Rizamuhamedovlarni chillalilik uyda qilgan yaxshi va samimiy niyatlari: "Qizimiz olamga mashhur olima shifokor bo'lsin", degan istaklari yaratgan egam dargohida maqbul bo'lib, hozirgi kunda Mashhuraxon Zokirovna tibbiyot fanlari doktori, professor, Rossiya tabiiy fanlar akademiyasining akademigi, Rossiya revmatologiya assotsiatsiyasining faxriy professoridir. Eski shahardan chiqqan bir o'zbek ayoliga bundan ortiq baxt bormi?

So'zimizni muhtasar qilar ekanmiz allanma olima, professor Mashhura Zokirovna atab yozilgan O'zbekiston xalq shoirasi Halima Xudoyberdiyevani ushbu she'riy misralari fikrimizga dalil bo'la oladi, deb o'ylayman.

TA'ZIM QILAMAN

Oddiy so'zda shuncha ma'no, shuncha sehr,
Bir insonda shuncha xislat, shuncha mehr.
Osmonday keng gulday nozik go'zal qalbin,
Sizga taqdim qilgan ekan egam qodir.

Fikr qilsam har onimiz ulug' ne'mat,
Kibru havo ustun bo'lsa tortar g'aflat.

Necha minglab xasta dillarga shifo taratayotgan shifobaxsh qo'llaringiz aslo tolmasin muhtarama ustoz
Mashhuraxon opa!

Mavjud ekan insonga xos bir xislat,
Sizdan ibrat olsin ekan butun elat.

Shifokor ulug' sizdaylarning bori uchun,
Siz najotsiz, xasta dillar kori uchun.
Boshim egib ta'zim qilay qarshingizda,
O'z kasbining jon fidosi bori uchun.

Qutbiddin NIZOMOV,
Turon xalq yozuvchisi

REVMATOLOGIYANING
DOLZARB MUAMMOLARI...

Toshkent tibbiyot akademiyasi yana bir xalqaro anjumanga mezbonlik qildi.

Toshkent tibbiyot akademiyasi 1-son fakultet va gospital terapiya, kasb patologiyasi kafedrasi professor M.Rizamuxamedovning 70 yilligiga bag'ishlangan "Revmatologiyaning dolzarb muammolari" mavzusida Xalqaro ilmiy-amaliy anjumanda revmatologiyaning dolzarb muammolari muhokama etildi.

Xususan, revmatoid artrit, osteoartroz, aksial spondiloartrit, birlashtiruvchi to'qimaning tizimli kasalliklarini zamonaviy tashxislash va davolash

tamoyillari atroflicha o'rganildi.

Anjumanda Rossiya, Qirg'iziston olimlari ham ishtirok etdi.

TTA matbuot xizmati

*Ustozlar – yurtning eng aziz,
eng ulug' va mo'tabar kishilaridir.*

YOSHLAR KIYINISH MADANIYATIGA QANCHALIK AMAL QILMOQDA?

Barchaga ma'lumki har bir insonning kiyim-boshi uning madaniy, aqliy, axloqiy, maishiy darajasini ko'rsatadi.

O'z navbatida kiyinishning ham o'ziga xos talablari va qoidalari bor. Lekin, afsuski hamma ham bunga amal qilmaydi. Shunga ko'ra ba'zilar kiyinishi odamlarda havas uyg'otsa, ba'zilar kiyinishi esa ajablantirib, nafratingizni qo'zgatadi. Buning sababi nimada?

Xo'sh, kiyinish madaniyati deganda nimani tushunamiz? Bu savolga hamma har xil javob beradi: kimdir kiyinish madaniyati deganda "modniy kiyinish"ni, ya'ni o'ziga yarashadigan, oxirigi uslubdagi kiyimlarni kiyishni tushunsa, kimdir zamonaviy va go'zal yurishni tushunadi. Lekin faqat tashqi go'zallik bilan emas, balki orastaligimiz, yurish-turishimiz, hayot, turmushga munosabatimiz, bilimdonligimiz, axloq-odobimiz bilan ham go'zal bo'lishga harakat qilish lozimligi ko'pincha yoshlarning yodidan ko'tarilmoqda.

Albatta, kiyinish - oliftagarchilik vositasiga aylanib qolmasligi kerak. Ba'zi o'ziga bino qo'ygan yoshlar ko'pincha boshqalarni qoyil qoldirish, o'ziga jalb qilish uchun bezanishga ruju qo'yadi. Ammo haqiqiy madaniyatli odam kiyinishda me'yorga amal qilishi zarur.

Kiyinish madaniyati deganda nimani tushunmoq lozim? Avvalo, madaniyat so'ziga to'xtalib o'tsak. Madaniyat so'zi bizga arab tilidan kirib kelgan bo'lib, "sivilizatsiya", "taraqqiyot" kabi ma'nolarni anglatar ekan. Bu so'z har bir soha jamiyat yoki xalq bo'ladimi, faqat ijobiy ma'noda qo'llanilishi shart. Lekin ba'zi o'zlarini "madaniyatli" sanovchi toifalar nomaqbul amallarini madaniyat, deya atashga ulgurishdi. Masalan chekish - madaniyat, ichish - madaniyat, tirnoq o'stirish - madaniyat, soch kesish - madaniyat va hattoki ayollarni ochiq-sochiq kiyinishini ham madaniyat hisoblay boshlashdi.

Kiyinish madaniyati - yuqorida ta'kidlanganidek zamonaviy kiyinish, o'ziga yarashadigan kiyimlarni kiyish bilan birga o'zimizning milliylikimizni unutmaganda holda "Biz kimning avlodimiz?", deya o'ziga savol bergan holda kiyinish maqsadga muvofiq bo'lar edi. Ba'zi bir yoshlarimiz o'zlarining ochiq-sochiq kiyimlari va har xil soch turmaklari, hattoki turli taqinchoqlar (bilakuzuklar-u, qo'sha-qo'sha uzuklar) taqish bilan o'zlarini darsdan chalg'itish barobarida, oldidagi boshqa talabalarning ham fikru xayolini buzilishiga erishmoqda. Ayrim yoshlar orasida: "Agar

men zamonaviy modaga asosan g'arbcha uslub bilan kiyinishni xohlasam buni nimasi yomon?", deya e'tiroz bildiradiganlar ham topiladi. To'g'ri kiyimning zamonaviy bo'lishi - yigit-qizga ham, erkak-ayolga ham husn. Lekin duch kelsa unga qiziqib, moda ortidan quvish - odobsizlik va madaniyatsizlik hisoblanadi. Xalqimiz fahm-farosatli, odobli insonni uning kiyinish madaniyatidan yaxshigina ajratib oladi. Ayniqsa yoshiga, jinsiga qarab kiyinmaslik o'ta beodoblikdir. Ba'zi qizlarimiz shim kiyib, sochlarini qirqib, erkakcha kiyinadilar. Ayrim yigitlar esa sochini o'stirib har xil rangli bo'yoqlar bilan bo'yab, bo'yniga taqinchoq, qulog'iga sirg'a taqadilar. Ba'zilar esa kalta shimda jamoat joylarida yurganiga ko'zimiz tushadi. Bu kiyinish madaniyatiga to'g'ri kelmaydi.

Albatta bunday holatlarning oldini olish kerak, deb o'ylaymiz. Buning uchun, avvalo ota-ona, jamoatchilik, mahalla, qarindosh-urug'lar va qolaversa siz yoshlar - hammamiz birgalikda ish olib bormog'imiz kerak. Ana shundagina natijasi yaxshi bo'ladi.

Unutmng, palapartish kiyingan kishini hech qayerda xush kayfiyat bilan kutib olmaydilar. O'zini va o'zgalarni unchalik nazarga ilmaydigan kishilargina bachkana, palapartish kiyinib, insonlar ko'ziga ko'rinishdan andisha qilmaydi.

Tashqi ko'rinish nafaqat qizlar uchun, balki yigitlar uchun ham juda ahamiyatlidir. Yana bir bora ta'kidlaymiz, kiyinish insonning ma'naviyati, didi, dunyoqarashini, qay darajada tartibli ekanligini ochib beradi. Sizning tashqi ko'rinishingiz - muvaffaqiyatga erishishingizdagi muhim omillardan biri.

So'zimiz so'ngida kiyinish odobi haqidagi rivoyat keltirib o'tishni maqsadga muvofiq deb bildik.

"O'limga mahkum qilingan bir ayol qatl qilishga olib kelayotganlarida soqchilardan ip bilan igna so'rabdi. Soqchilar sababini so'rashibdi.

Ayol:

- Tizzamning yonidagi choki so'kilibdi, shuni tikib qo'yay, - debdi.

Soqchi:

- Axir sen hozir o'lasanku, tikib nima qilasan?

Ayol esa shunday javob beribdi:

- Men ayolman! Sharm-hayoni saqlay. O'lim sari ketayotgan bo'lsam ham nomusim haqqi, xaloyiq oldiga ayoldek chiqishim kerak".

Lola ABDUQODIROVA,
TTA Atrof-muhit gigiyenasii kafedrasii dotsenti

XALQARO OLIMPIADA

Toshkent tibbiyot akademiyasining
"MEDICAL MARVELS"
jamoasiga g'alaba muborak!

Rossiya Federatsiyasining Qozon shahrida bo'lib o'tgan X Xalqaro "Белые цветы" forumi doirasida IV Ingliz tili xalqaro olimpiadasi bo'lib o'tdi.

Xalqaro olimpiadaning ilk saralash bosqichidan 15 ta eng kuchli jamoalar safida Respublikamizdan birgina TTAning "Medical Marvels" jamoasi muvaffaqiyatli o'tib, keyingi 2-3-bosqichlarda faol ishtirok etdi. Natijada faxrli 3-o'rinni qo'lga kiritdi.

Jamoa tarkibida iqtidorli, bilimdon talabalarimiz - Saparbaeva Jursinoy, Oltiboyev Asilbek, Absattarova Madina, Shayakhmetova Madina, Tursunova Zebunnisolar muvaffaqiyatli ishtirok etdi.

Talabalarimizga kelgusi ishlarida ulkan zafarlar tilab qolamiz!

AKADEMIK MOBILLIK

Toshkent tibbiyot akademiyasining «Jamoat sog'lig'ini saqlash maktabi»ga akademik mobillik ishlarini yanada takomillashtirish va o'zaro tajriba almashish maqsadida Qozog'iston Respublikasi Olmaota shahridagi S.D.Asfendiyorov nomidagi Qozoq milliy tibbiyot universiteti "Hamshiralik ishi" kafedrasii mudiri Dinara Makhatbetkulova va "Tibbiyot huquqi" kafedrasii mudiri Lidiya Bagatiryova tashrif buyurdi.

Tashrif davomida "Jamoat sog'lig'ini saqlash maktabi" magistr talabalarini uchun mahorat darslari va ma'ruzalar olib borildi. Shu bilan birga jarayonda maktab xodimlari va magistr talabalar faol ishtirok etdi.

Umrning butun ma'nosi mavhumlikni to'xtovsiz zabt etish, tobora va hamisha ko'proq bilishga intilishdir.

KOMPYUTER VA UYALI ALOQA VOSITALARIDAN FOYDALANGANDA KELIB CHIQUADIGAN KASALLIKLAR

“Me’yor tabiatning hamrohi va ittifoqdoshidir. Me’yorga rioya qilinmaganida har qanday lazzat ham adadsiz azob-uqubatlarga olib keladi”.
Lev TOLSTOY,
rus yozuvchisi

Dono xalqimizda “O’t balosidan, suv balosidan, tuhmat balosidan asrasin”, degan duo bor. Oxirgi yillarda ushbu duoning adog’iga “Telefon balosidan ham asragil” deb qo’shib qo’yiladigan darajaga yetdik.

Bugungi kunda ko’cha-ko’ylarda haddan tashqari asabiy odamlarni, ayniqsa yoshlarni va ular orasida ham asabiy qizlarni juda ko’p uchratasiz. Shunday go’zal va maftunkor qizlar: “nima uchun buncha asabiy ekan?”, deb tang bo’lasan, kishi! Odamlar telefoniga bog’lanib, g’ilof bandasiga aylanib qoldi, buning oqibatida jonli muloqot yo’qolib, mehr-oqibat degan tushunchaga putur yetdi.

Uyali aloqa vositalari inson turmushini osonlashtiradigan, yashash sifatini oshiradigan, og’irimizni yengil qiladigan eng samarali ixtirolardan biridir. Uning vositasida bugungi kunda dunyoning har qanday nuqtasidagi odam bilan bog’lanish, biznes ishlarini yo’lga qo’yish, muhabbat izhor qilish va bironi xo’p asabini buzib, xumordan chiqishingiz mumkin. Ammo mana shu ixtironing inson salomatligiga ziyoni ham beqiyos bo’lib chiqdi (albatta, me’yor bilan foydalanilmaganida). Hamma gap shundaki, uyali aloqa vositalarining ish prinsiplari asosida yuqori kuchlanishli elektromagnit jarayonlar yotadi, ularni biz quloqqa qanchalik yaqin tutib, uzoq muddat gaplashadigan bo’lsak, bosh miya to’qimalariga shunchalik ziyoni ko’p bo’lar ekan! Rossiya olimlarining hisob-kitoblariga qaraganda uyali aloqa vositasidan bir kunda 2 soatdan ortiq gaplashadigan odamlarda bosh miya saratoni (xavfli o’smasi) paydo bo’lish ehtimoli 5 barobarga, 1-2 soat oralig’ida gaplashish esa 2 barobargacha oshirib yuborar ekan. Rossiya olimlari uning salomatlik uchun xavfsiz muddati 30 daqiqadan oshmasligi kerakligini aniqlaganlar. Bundan tashqari, uyali aloqa vositasidan uzoq muddat foydalanilganida bosh miyada qon aylanish yomonlashadi, buning

oqibatida bosh miyada qon bosimi oshadi, neyronlardagi qo’zg’aluvchanlik va tormozlanishlar orasidagi nozik muvozanatga putur yetadi, ko’rish va eshitish yomonlashadi, neyronlar har bir kuchli to’lqindan keyin minglab nobud bo’ladilar, bu esa yillar o’tgani sayin xotiraning susayishiga diqqatni jamlab ololmaslik va aqliy zaiflikka olib keladi.

Kompyuter xususida ham shunday fikrlarga kelingan. Albatta, bugungi kundagi yassi ekranli kompyuterlarda nurlanish nisbatan kamroq bo’lsa ham, baribir uning zararli nurlarini butunlay bartaraf etishning iloji qilinmagan. Mutaxassislar bir kunda kompyuter ekrani oldida 4 soatdan ortiq bo’lmaslikni, har 40 daqiqada esa 10-20 daqiqa undan uzoqlashib, davo badantariyasi bajarishni tavsiya qilmoqda. Ekrandagi kuchli nurlanish bosh miyadagi tormozlanish va qo’zg’alish jarayonlari muvozanatini buzib, qon aylanishini yomonlashtiradi, undan tashqari ko’rishning keskin yomonlashuviga olib keladi.

Ayrim mutaxassislar kompyuter ekrani oldiga kaktus, aloe kabi o’simliklarni qo’yishni tavsiya qiladi. Go’yo ular zararli nurlarni o’ziga tortib olar va siz butunlay xavfsiz holda soatlab o’tirsangiz bo’lar emish. Shuningdek, go’yo kompyuter nurlarini o’zida 100 foiz tutib qoladigan antiqa ko’zoynaklarning bozori ham avjida! Agar kaktus zararli nurlarni o’ziga butunlay tortib olganida kaktuslar har qadamda o’sib yotadigan Meksikada biror odam onkologik kasallikdan o’lmagan bo’lardi. Ko’rinib turibdiki, bizning og’irimizni yengillashtirib, muammolarimizni yechib beradigan sivilizatsiyaning eng yuksak yutuqlari ham johilona foydalanimizni yoqtirishmas, buning uchun bizdan ulkan boj talab qilar ekan.

Uyali aloqa vositasidan johilona foydalanish oqibatida keladigan bosh og’riqlarining oldini olish uchun bir kunda undan 30 daqiqadan kam gaplashish, uni cho’ntak yoki maxsus g’ilofda belga yoki ko’krakka taqib yurmasdan, balki

maxsus sumkalar, diplomatlarda (iloji boricha badandan uzoqroqda) olib yurish, tunlari yostiq oldiga qo’ymasdan, balki butunlay o’chirib qo’yish lozim. Shu bilan birga uyali aloqa vositasiga qo’ng’iroq bo’lganida uni darhol quloqqa olib bormasdan, balki ozroq shoshmay turish kerak, chunki aynan shu payti undagi elektromagnit to’lqini katta, shikastlovchi kuchga ega bo’ladi. Shu bilan birga hali yosh bolalarga bu vositani olib bermang, chunki ularning bosh miyasi elektromagnit to’lqinlariga juda sezuvchan bo’lib, noziq asab to’qimalarida ortga qaytmas o’zgarishlarni tez muddatlarda keltirib chiqarishi mumkin.

Xulosa o’rnida aytish kerakki, uyali aloqa vositalari va kompyuterdan foydalanishda me’yor buzilishlari oqibatida kelib chiqadigan xastaliklarni asab-ruhiy buzilishlarning oldini olish uchun bir kecha-kunduzda undan foydalanishni 1-2 soatgacha cheklash (maktab yoshidagi bolalarda 1 soatgacha), har 30 daqiqada 10-20 daqiqa ekran oldidan uzoqlashish, davo badantariyasi bilan muntazam shug’ullanish, darmon-dori yetishmasligi va kamqonlikni davolash lozim.

Shu bilan birga mushtdekkina bolaga ham kompyuter va telefon sovg’a qilishning o’rniga biror sport ashyosi (hech bo’lmaganda koptok) sovg’a qiling. Aks holda zurriyodingizning bosh miyasida va ko’zlarida ortga qaytarib bo’lmas og’ir asoratlar kelib chiqishi turgan gap. Shved olimlari kompyuter oldida uzoq o’tirgan bolalarda “kompyuterga qaramlik” degan o’ziga xos kasallik rivojlanishi, o’z-o’zini o’ldirib qo’yish hollari ko’p uchrar ekan.

Alijon FAQIROV,
Turon Fanlar akademiyasi va Yevropa tabiiy fanlar akademiyasi akademigi,
Respublika Sog’liqni saqlash a’lochisi,
G’iyosiddin ASALOV,
Allergologiya, klinik immunologiya va hamshiralik ishi kafedrasida assistenti

*Murabbiylar – mashaqqatli,
 ammo sharaftli kasb egalaridir.*

TUZNING BIZ BILGAN VA BILMAGAN XUSUSIYATLARI...

Tuz nomi bilan bizga ko'proq tanish bo'lgan natriy xlorid (bu yerda 40 foiz xlor va 60 foiz natriy) inson tanasining to'g'ri ishlashi uchun muhim moddadir. U tanadagi ko'plab biokimyoviy jarayonlarda ishtirok etadi.

Tuz tanamiz tomonidan ishlab chiqarilmaydi va tashqaridan keladi. Bizning tanamizda taxminan 150-300 gramm tuz mavjud bo'lib, uning ma'lum miqdori har kuni organizmdan chiqariladi. Tuz balansini saqlash uchun yo'qotilgan tuz o'rnini to'ldirish kerak. Kunlik tuz iste'mol me'yori individual xususiyatlarga qarab 4-10 grammni tashkil qiladi. Masalan, terlashning kuchayishi bilan (sport paytida, issiqda), tuzni iste'mol qilish miqdori, shuningdek, ayrim kasalliklar (diareya, isitma va boshqalar) bilan ko'payishi kerak.

Nima uchun tuz kerak?

1. Tuz me'da shirasining hosil bo'lishida ishtirok etadi.
2. Tuz tanadagi namlikni saqlaydi va qon bosimi juda past tushmasligiga yordam beradi.
3. Ovqatlarga tuz qo'shib, ta'm beriladi. Shuning uchun tuz ko'plab ziravorlar o'rnini bosadi.
4. Tuz konservant vazifasini bajaradi. Misol uchun, oshpazlik an'analarida ko'p tuzlangan sabzavotlarni iste'mol qilish odat tusiga kirgan. Bu yangi meva va sabzavotlar bo'lmagan qishda hosilni saqlashga yordam beradi.
5. Tuz shirinlikni ta'kidlaydi va ta'mni muvozanatlash uchun kerak. Tuzli karamel shirinligida tuz karamel kabi muhim ahamiyatga ega: u kuygan shakarning shirinligini keltirib chiqaradi.

Tuz qancha saqlanadi?

Tuz abadiy saqlanishi mumkin: u yerda 250 million yil yotdi va unga hech narsa bo'lmadi. Ammo qadoqlash yaroqlilik muddatini ko'rsatadi – odatda ikki yil. Gap shundaki, tuz atrof-muhitdan namlik va hidlarni o'zlashtiradi. Ishlab chiqaruvchilar buni yozadilar, chunki bu vaqt ichida ular tuzning ta'mini o'zgartirmasligini kafolatlaydi.

Umuman olganda, tuz ma'lum sharoitlarda saqlanishi kerak, ya'ni muhrlangan holda quruq xonada. To'g'ridan-to'g'ri quyosh nurlaridan ham himoyalangan bo'lishi kerak. Guruch tuzni ortiqcha namlikdan himoya qilishga yordam beradi: faqat tuz silkitgichga bir nechta don qo'shish tavsiya etiladi. Guruch namlikni tuzga qaraganda tezroq o'zlashtiradi, shuning uchun tuz uzoqroq quruq qoladi.

Tuzning foydali

Tuz organizm tomonidan o'z-o'zidan ishlab chiqarilmagani va uning mavjudligi metabolik jarayonlarda muhim rol o'ynaganligi sababli, uni har kuni ozuq-ovqat bilan birga iste'mol qilish kerak.

Xlor oshqozonda xlorid kislotasini sintez qiladi, shuningdek, yog'larning parchalanish jarayoni uchun javob beradigan boshqa moddalarni hosil qiladi va natriy yo'g'on ichak tomonidan ozuqa moddalarining so'rilishiga ta'sir qiladi. Tuz hujayra darajasidagi metabolik jarayonlarda ham ishtirok etadi, qon plazmasi hajmini, suv-ishqoriy muvozanatni saqlash, asab impulslarini uzatish va hujayraning normal ishlashi uchun muhim element bo'lib xizmat qiladi.

Ayollar uchun tuzning foydasi

Ayollar yod tanqisligini to'ldirish uchun yodlangan tuz iste'mol qilishdan foyda ko'radi. Yodlangan tuz, ayniqsa, yod tanqisligidan kelib chiqqan kasalliklarga chalingan bolalar tug'ilish xavfini kamaytirish uchun homilador ayollarning ratsionida zarurdir. Ushbu mineralning yetishmasligi kattalarda qalqonsimon bezning disfunksiyasiga va bolalarda aqliy rivojlanish muammolariga olib kelishi mumkin.

Tuzning erkaklar uchun foydasi

Sog'lom va kuchli erkaklar uchun natriy xloridning yana bir foydali xususiyati shundaki, u ovqatlarning ta'm xususiyatlarini oshiradi, bu esa ularni iste'mol qilishdan ko'proq zavq olishga yordam beradi va ishtahani oshiradi.

Bolalar uchun tuzning foydasi

Bolalar uchun osh tuzini iste'mol qilishning afzalligi uning ajoyib antibakterial xususiyatlari hisoblanadi. Bu mineral turli zararli bakteriyalarga qarshi faol himoyachi hisoblanadi.

Tuzning zarari

Ko'p miqdorda tuzni iste'mol qilish inson salomatligiga salbiy ta'sir qiladi va hatto o'limga olib kelishi mumkin. Biroq, tuzning yetishmasligi uning ortiqcha bo'lishi kabi xavflidir.

Tuzga boy parhez ham organizmga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Stol tuzi natriyning asosiy manbai bo'lganligi sababli, ortiqcha iste'mol qilish quyidagi hodisalarga olib keladi:

- qon bosimi ortishi;
- yurak xuruj, insult kabi yurak-qon tomir kasalliklarini rivojlanish xavfining oshishi;
- shish sifatida namoyon bo'ladigan tanadagi suyuqlikni ushlab turish;
- oshqozon saratoni xavfi;
- oshqozon shilliq qavatining shikastlanishi va yallig'lanishi, bu uning kanserogenlarga nisbatan zaifligini oshiradi;
- oshqozon yarasini keltirib chiqaradigan patogen bakteriyalar Helicobacterii pylori sonining ko'payishi.

Tibbiyotda tuzdan foydalanish

1. Tibbiyotda tuz ko'pincha dori-darmonlarni suyuqlashtirish uchun eritmalar

shaklida qo'llaniladi. Bu suyuqlik tanqisligini kamaytirish va zararsizlantirishga yordam beradi.

2. Shamollashni yoki sinusitni davolashda og'iz bo'shlig'i va paranasal sinuslar ham tuz eritmasi bilan yuviladi.

3. Tuzli eritma yangi kesilgan yoki yaraga qo'llanilsa, tuzning antiseptik xususiyatlari shikastlanish joyini dezinfeksiya qilishga yordam beradi.

4. Qabziyat paydo bo'lsa, osh tuzi eritmasi bilan ho'qnalar samarali usul sifatida qo'llaniladi, chunki u yo'g'on ichakning peristaltikasiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

5. Tuz kosmetologiyada ham keng qo'llaniladi. Natriy xlorid tirnoq, soch va terining holatiga foydali ta'sir ko'rsatadi. Tuz ko'plab skraberlar, pilinglar va sellulitga qarshi mahsulotlarda asosiy modda bo'lib xizmat qiladi.

6. Tuzli eritma asosidagi vannalar va kompreslar isituvchi xususiyatlarga ega, yallig'lanishni yengillashtiradi va qon aylanishini yaxshilaydi.

7. Natriy xlorid asosidagi muolajalar teri-yog' muvozanatini tartibga soladi, terini tozalaydi va unga ko'proq elastiklik beradi.

Tuz haqida qiziqarli faktlar

1. 50-yillarda Shveysariyada 2 foiz ftoridlar va yodidlar osh tuziga qo'shila boshlandi. Bu aholi orasida karies tarqalishining oldini olishda yordam beradi. Usul ishladi, shuning uchun texnologiya tezda nemislar, fransuzlar va keyin butun dunyo tomonidan o'zlashtirildi.

2. Dengiz tuzi osh tuziga qaraganda foydalidir, chunki uning tarkibida ko'plab qo'shimcha mikroelementlar – rux, mis, kremniy, yod, temir, brom, marganes, kaliy, selen mavjud.

3. O'lik dengiz nafaqat shifobaxsh loyga ega sho'r ko'l, balki u yerdagi eng sho'r suv havzasi bo'lgan tabiiy yodgorlik hamdir. Bu joydagi tuzlarning konsentratsiyasi 300 foizdan oshadi, ularning yarmidan ko'pi magniy xlorid, uchdan bir qismi natriy xlorid, qolgan qismi esa kalsiy va kaliydir.

4. Asalari chaqishidan keyin terining kuyishi va shishishini kamaytirish uchun chaqishni siqib chiqarib, keyin shikastlangan joyga nam tuz surting. Ushbu usul og'riqli yengillashtirishga yordam beradi.

5. Yog'ochni uzoqroq yoqishni istasangiz, unga tuz seping. Xuddi shu usul, agar yoqish uchun novdalar nam bo'lsa, ortiqcha namlik bilan yaxshi ishlaydi.

F.AZIZOVA,

tibbiyot fanlari doktori, professor

F.SALOMOVA,

tibbiyot fanlari doktori, professor,

Sh.QOBILJONOVA,

Atrof-muhit gigiyenasi kafedrasida tayanch

doktoranti

*Inson dunyoni qanchalik bilsa,
o'zligini ham shunchalik anglaydi.*

“Doktor reportyor” debat yoshlar klubi

USTOZGA HAVASIM ORTIB, UNGA O‘XSHAGIM KELDI...

Toshkent tibbiyot akademiyasi Matbuot xizmati huzuridagi “Doktor reportyor” debat yoshlar klubi har oyning birinchi haftasida mashhur akademik va professorlarimiz haftaligiga start berdi.

Haftalik doirasida talabalar ustozlar yaratgan tibbiyot ilmi maktabi faoliyatini keng targ‘ib etadi. Faxriy professorlar haqida ko‘proq bilish uchun o‘zaro debatga kirishadi. Bu esa yoshlarda shifokorlik deantologiyasi shakllanib borishiga xizmat qiladi.

April oyining ilk haftasi Toshkent tibbiyot akademiyasida Daminov haftaligi deb e‘lon qilindi. Turg‘unpo‘lat Daminov o‘zining qariyb 60 yillik ilmiy-pedagogik faoliyati davomida Toshkent davlat tibbiyot instituti dotsenti, kafedra mudiri, rektori, Toshkent pediatriya ilmiy-tekshirish instituti direktori lavozimlarida samarali mehnat qildi.

Atoqli olim, mehribon ustoz, kamtarin inson Turg‘unpo‘lat Daminov Toshkent tibbiyot akademiyasida yoshlarga saboq berib, yuqori malakali kadrlar tayyorlashga munosib hissa qo‘shdi.

Mazkur haftalik talabalik yillarim sahafasida unutilmas sahifani ochdi. Yurtimizning zabardast olimi, ustozimiz, fan arbobi, professor T.Daminov hayoti va ijodi to‘g‘risidagi maqola va videorolikni tayyorlash mening tibbiyot ilmiga bo‘lgan qiziqishlarim yanada oshirdi.

Shifokorlik kasbi borasidagi qarashlarimni boyitdi. Men tanlagan yo‘nalish pediatriya sohasi bo‘lganligi bois bolalar bilan ishlashga juda qiziqaman. Ayniqsa ustoz T.Daminovning pediatriya sohasidagi barcha asarlarini sinchiklab o‘rganishga harakat qilaman. “Daminov haftaligi” mening qiziqishlarim va intilishlarimga qanot bag‘ishladi. Ustozni ko‘rgan, bilgan u kishining ibrat maktabidan saboq olgan ustozlarimga havasim keldi. Kafedraga borib ular bilan suhbatlashgim keldi. Bu tajriba hali menda shakllanmagani bois klubimiz rahbari, jurnalist Gulchehra Mirzayeva mahorat darsi o‘tib berdi.

Natijada Yuqumli va bolalar yuqumli kasalliklari kafedrasida dotsenti, tibbiyot fanlari doktori Shaxnoza Raxmatullayevadan ustoz haqidagi deyarli barcha ma‘lumotlarga ega bo‘ldim. Akademik Daminov to‘g‘risida izlanishlarim natijalari maqola tarzida e‘lon qilindi.

Turg‘unpo‘lat Daminov 1941-yil 26-aprelda Toshkent shahrida xizmatchi oilasida dunyoga kelgan. 1958-yilda o‘rta maktabni oltin medal bilan tamomlab, o‘sha yilning o‘zida Toshkent Davlat Tibbiyot instituti talabasi bo‘ldi. Turg‘unpo‘lat Daminov tibbiy ta‘lim olish jarayonida har tomonlama faol bo‘ldi. Mustahkam nazariy bilimlarni egallashga jon-jahdi bilan kirishdi.

Bemorlarni tekshirish ko‘nikmalarini ustozlari ko‘magida muntazam o‘rganib bordi. O‘qib-o‘rganganlarini talabalar to‘garaklariga qatnab, ilmiy va ijodiy ishlarda ko‘rsatishga harakat qildi. Odamlar bilan muloqot qilish, do‘stlashish va insoniy o‘dab-xloqni o‘rgandi. O‘z oldiga qo‘ygan maqsadlariga qat‘iyati bilan yetishishiga qattiq ishonchi. O‘ziga bo‘lgan ishonchi va mas‘uliyati uni kelajakda jamiyatga kerakli munosib inson bo‘lib shakllanishiga sabab bo‘ldi.

Ustoz ilmi foydali ilmlardan bo‘ldi. Buyuk yunon faylasufi Suqrot dunyodagi barcha kasblar odamlardan, faqat uchtasi hudodan, degan. Donishmand ta‘rifiga ko‘ra qozi, o‘qituvchi va tabib o‘zlarining qobiliyatlarini yuqoridan oladilar. Shifokorlik kasbi har doim eng hurmatli va sharaflilardan biri hisoblangan. Agar oddiy odam biroving hayotini saqlab qolsa, uni qahramon sifatida ulug‘lashadi, mukofot berishadi, ular haqida gazetalarda yozishadi. Shifokor uchun odamlarni qutqarish kundalik mashaqqatli ishdir.

Mamlakatimiz malakali shifokorlarga boy. Ularning ko‘pchiligining nomi tibbiyot tarixiga kirgan, o‘z burchi, kasbi, Vatanga halol xizmat qilish namunasidir. Ulardan biri Turg‘unpo‘lat Daminov ekanliklariga butunlay ishonch hosil qildim. Turg‘unpo‘lat Daminov bolalarda uchraydigan gepatitning davomli va surunkali xillari shakllanishini klinik-patogenetik nuqtai nazardan o‘rgangan. Bolalarda uchraydigan B-virusli gepatitning davomli xilini samarali davolash usulini ishlab chiqqan va amaliyotga tatbiq etgan olim edi. Ko‘pincha chaqaloqlar o‘limiga sabab bo‘ladigan nafas yo‘llari kasalliklari belgilarini aniqladi.

T.Daminov – taniqli olim, shifokor. Olim va tashkilotchi sifatida tibbiyotning “Pediatriya”, “Yuqumli kasalliklar” kabi muhim yo‘nalishlarda ilmiy kashfiyotlar va asarlari bilan katta hissa qo‘shgan va boyitgan hamda yirik mutaxassis sifatida katta ilmiy maktab yaratdi. Rossiya Tibbiyot fanlari akademiyasi akademigi V.F.Uchaykin va Latviya Fanlar akademiyasi akademigi A.F.Blyuger rahbarligida T.Daminovning “Bolalarda o‘tkir va cho‘zilgan virusli A va B gepatitning klinik-immunologik xususiyatlari” mavzusidagi doktorlik dissertatsiyasi Latviya gepatologik markazi va II-Moskva tibbiyot instituti negizida, bolalar yuqumli kasalliklari kafedrasida amalga oshirilgan va 1986-yilda Rossiya Tibbiyot Akademiyasi Pediatriya ilmiy tadqiqot institutida muvaffaqiyatli himoya qildi. Ustozning yuqori malakali mutaxassis va tadqiqotchi sifatida shakllanishida professor, O‘zbekiston Respublikasida xizmat ko‘rsatgan fan arboblari X.Yunusov,

O.Mahmudov kabi olimlarning hayotiy tajribasi va kasb mahorati katta rol o‘ynadi. Daminov davriy nashrlarda chop etilgan 500 dan ortiq nashrlar, 6 ta darslik, 14 ta monografiya, 45 dan ortiq uslubiy ko‘rsatmalar va qo‘llanmalar muallifi edi.

Turg‘unpo‘lat Obidovichning pedagogik faoliyati juda samarali bo‘lgan. Uning rahbarligida bolalar yuqumli kasalliklarini o‘qitish bo‘yicha o‘quv dasturlari va uslubiy ishlanmalar yaratilib, umumiy amaliyot shifokorlarini bakalavriat tayyorlash tizimi uchun – “Yuqumli kasalliklar”, “Umumiy amaliyot shifokori faoliyatidagi yuqumli kasalliklar”, “OIV infeksiyasi” o‘quv qo‘llanmalari (elektron versiyalari bilan) tayyorlangan, “Yuqumli kasalliklar” fanini yangi pedagogik texnologiyalar, interfaol o‘qitish usullaridan foydalangan holda o‘qitish bo‘yicha qator uslubiy tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Men “Doktor reportyor” debat klubi a‘zosi Hokimov Bosimjon T.Daminovning hayot yo‘llarini va ilmiy faoliyatini o‘rganish jarayonida shifokorlik mashaqqatli kasb ekanligi, bu kasbga o‘ta jiddiy qarash kerak ekanligiga yana bir bor iqror bo‘ldim.

Ustozlar ilmini o‘rganish va targ‘ib etish borasidagi tashabbuslarni qo‘llab-quvvatlab, akademik Turg‘unpo‘lat Daminov va boshqa o‘nlab mashhur ustozlarimiz nomi bilan bog‘liq haftaliklarda faol ishtirok etmoqchiman. Zero, men ilm yo‘lidaman. O‘rganishlarim va reportyorlik qiziqishlarim orqali fan arbobi va professor T.Daminov hayoti va ijodini o‘rgandim. Ustozga havasim ortdi. Unga o‘xshagim keldi...

Atoqli olim, mehribon ustoz, kamtarin inson Turg‘unpo‘lat Obidovich Daminov kabi yetuk inson va ilmi shifokor bo‘lishni niyat qildim. Ustozning xotirasi qalbimizda hamisha saqlanib qoladi.

Bosimjon HOKIMOV,
Pediatriya, stomatologiya, xalq tabobati
va tibbiy pedagogika fakulteti 2-bosqich
talabasi, “Doktor reportyor”
debat yoshlar klubi a‘zosi

Ustoz – misli yonib turgan sham.

TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI QUIYIDAGI LAVOZIMLARGA TANLOV E'LON QILADI (2024-yil aprel)

№	Kafedra nomi	Lavozim, shtat birligi
1-son davolash fakulteti		
1.	Urologiya	assistent – 1,0
2-son davolash fakulteti		
2.	2-son ichki kasalliklari va endokrinologiya	assistent – 1,0
3.	Tibbiy radiologiya	katta o'qituvchi – 1,0
Malaka oshirish fakulteti		
4.	Akusherlik va ginekologiya	assistent – 1,0
Pediatriya, stomatologiya, xalq tabobati va tibbiy pedagogika fakulteti		
5.	2-son ichki kasalliklar propedevtikasi	assistent – 1,0
6.	Reabilitologiya, xalq tabobati va jismoniy tarbiya	assistent – 1,0
7.	2-son fakultet va gospital xirurgiya, transplantologiya	katta o'qituvchi – 1,0
Tibbiy profilaktika va jamoat salomatligi fakulteti		
8.	Gistologiya va tibbiy biologiya	assistent – 1,0
Farmatsiya, menejment, tibbiy biologiya, biotibbiyot muhandisligi va oliy ma'lumotli hamshira fakulteti		
9.	Gematologiya, transfuziologiya va laboratoriya ishi	katta o'qituvchi-1,0
Xalqaro fakultet		
10.	Tibbiy va biologik kimyo	katta o'qituvchi – 1,0
11.	Tibbiy va biologik kimyo	assistent – 1,0

Hujjatlar tanlov e'lon qilingan kundan boshlab bir oy davomida Toshkent tibbiyot akademiyasining devonxona va arxiv bo'limida qabul qilinadi.

Manzil: Olmazor tumani, Farobiy ko'chasi, 2-uy.

SPORT – SALOMATLIK GAROVI

TTA Yoshlar ittifoqi boshlang'ich tashkiloti koordinatorlari jamoasi tomonidan Toshkent tibbiyot akademiyasi hamda Toshkent davlat stomatologiya instituti bilan hamkorlikda sportning voleybol turi bo'yicha musobaqa o'tkazildi.

Qizg'in kechgan bahslarda 2:0 hisobida Toshkent tibbiyot akademiyasi jamoasi Toshkent davlat stomatologiya instituti ustidan g'alaba qozonishdi. Jamoalar diplom va esdalik sovg'alar bilan taqdirlandi.

MUASSIS:
TOSHKENT
TIBBIYOT
AKADEMIYASI

MUHARRIR
TURDIQUL
BOBOMURATOV

TAHRIR HAY'ATI:
Q.Nizomov (Bosh muharrir o'rinbosari),
O.Hazratov, A.Zohidiy, N.Hakimova,
L.Abduqodirova, M.Hasanova

Gazeta Pentium-IV
kompyuterida sahifalandi va Toshkent
Tibbiyot akademiyasi RIZOGRAFI
400 nusxada chop etildi.
Manzilimiz:
Toshkent shahri, Farobiy
ko'chasi, 2-uy
Nashr uchun mas'ul
Q.Nizomov

Gazeta Toshkent Matbuot va axborot
boshqarmasida 2007-yil 15-yanvarda
02-0049 raqam bilan ro'yxatga olingan

Mualliflar fikri tahririyat nuqati nazaridan farqlanishi
mumkin. Maqolalardagi ma'lumotlar uchun
mualliflar javobgardir
Bepul tarqatiladi